

**Posudek konzultanta na rigorózní práci Mgr. Jany Cihlářové
na téma
„Domácí násilí – zejména trestněprávní a kriminologické aspekty“**

Posuzovaná rigorózní práce se zabývá závažným společenským fenoménem, kterému je v české právní literatuře věnována pozornost teprve v posledních letech. Považuje se přitom za nesporné, že je potřebné se tímto jevem hlouběji zabývat, zkoumat jeho projevy, příčiny a důsledky a v návaznosti na to vytvořit co nejefektivnější právní ochranu před ním. Zvolené téma je tedy vysoce aktuální.

Jeho zpracování klade nároky nejen na důkladnou znalost trestněprávní a kriminologické materie, ale vyžaduje též potřebnou orientaci v souvisejících oblastech práva, zejména práva policejního, občanského a rodinného, jakož i ve forezních disciplínách, zejména v oboru soudní psychologie. Téměř shodně se totiž uznává, že řešení problému domácího násilí vyžaduje mezioborový přístup a že trestněprávní prostředky mohou být využívány jen subsidiárně, pokud primární opatření mající netrestní povahu nejsou k ochraně společnosti dostačující.

Cíl práce autorka výstižně a jasně formuluje hned v úvodu. Vzhledem k tomu, že v posledních letech vznikla za účelem ochrany před domácím násilím řada zákonodárných iniciativ a ne všechny byly úspěšné, usiluje autorka především o odpověď na otázku, jaká je u nás v této oblasti (ve srovnání se zahraničím) situace, čeho bylo v našem právním řádu dosaženo a jaké otázky zůstávají nevyřešeny či působí v praxi problémy. Druhým úkolem, který si autorka vytýčila, je hledání opatření, která by mohla přispět k účinnému řešení této problematiky.

Systematika práce byla autorkou zvolena tak, aby umožnila dosáhnout stanoveného cíle. Výklad je rozvržen do pěti kapitol (kromě úvodu a závěru), v nichž se autorka postupně zabývá kriminologickým vymezením domácího násilí, problémem terapeutických programů pro násilné osoby, domácím násilím v kontextu lidských práv a v mezinárodních iniciativách, pronásledováním a jeho právním řešením, úlohou trestního práva v rámci ochrany před domácím násilím, trestnými činy páchanými v souvislosti s domácím násilím a jejich sankcionováním, otázkami trestního práva procesního, které mají význam z hlediska cílů práce, analýzou statistických dat týkajících se trestného činu týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě, odpovídající mimotrestní právní úpravou (v právu přestupkovém, policejním, v zákoně na ochranu před domácím násilím) a zahraničními právními úpravami domácího násilí, resp. ochrany před ním.

Práce čítá 126 stran textu doplněného množstvím příloh, seznamem zkratk a rozsáhlým seznamem použité literatury. Samotný text je velmi podrobně vnitřně členěn do podkapitol a dalších dílčích částí. S velkou pečlivostí jsou provedeny i průběžné odkazy na použitou literaturu.

Po metodologické stránce práce vychází ze studia širokého okruhu odborné literatury, judikatury, aktuálních statistických dat a internetových zdrojů.

Práce svědčí o tom, že autorka k tématu přistupovala velmi promyšleně a že se do hloubky se zkoumanou problematikou seznámila. Podařilo se jí shromáždit a utřídit velké množství poznatků roztržštěných v různých pramenech (viz např. problematiku terapeutických programů na str. 16 a násl., právní řešení stalkingu na str. 37 a násl. aj.). Úroveň podaného výkladu zároveň potvrzuje, že je schopna získané poznatky samostatně, tvůrčím způsobem zpracovat. V práci je obsažena řada jejích samostatných, náležitě odůvodněných stanovisek k vytýčeným otázkám, která vesměs považuji za správná a přínosná (viz např. stanovisko autorky k možnostem využití terapeutických programů na str. 20 a násl. nebo podněty plynoucí ze zahraničních právních úprav na str. 124).

Výtky k práci lze mít jen ojediněle. Maximalistický je podle mého názoru požadavek autorky zakotvit samostatnou speciální skutkovou podstatu trestného činu „domácí násilí“, který je uveden na str. 71. Přílišnou kriminalizaci by zřejmě představovala i autorkou navrhovaná trestní odpovědnost za přestupkovou recidivu (str. 72). Bližší rozbor by si zasloužila skutková podstata trestného činu zabití (str. 62).

Práce má velmi dobrou úroveň i po stránce stylistické. Dobře se čte, vyjadřování autorky je přesné a vyznačuje se náležitým odborným stylem.

Hodnocení proto uzavírám konstatováním, že práce jednoznačně splňuje požadavky kladené na práce rigorózní a tvoří způsobilý předmět pro obhajobu.

Při obhajobě by se autorka mohla zaměřit na nový trestný čin zabití a zhodnotit jeho význam pro postih úmyslných usmrcení páchaných v situaci domácího násilí.

JUDr. ~~Marie~~ Vanduchová, CSc.

Praze dne 10. 7. 2010